

Aan: Wmo-adviesraad
Grotestraat 174
7607 CZ Almelo

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **gemeente@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief
d.d. 28 mei 2019

Uw kenmerk

Ons kenmerk
UIT - 1988088

Datum
18 juni 2019

Bijlage(n)
Antwoord op
vragen

Doorkiesnummer
0546-54 11 11

Behandeld door
M. van Brink

Zaaknummer
DCS – 1964269

Onderwerp

Reactie op advies verordeningen en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp

Geachte leden van de Wmo-adviesraad,

Met genoegen hebben wij kennis genomen van uw advies betreffende de nieuwe verordeningen en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp. Ook willen wij u bedanken voor de voortvarendheid en zorgvuldigheid waarmee u het advies heeft uitgebracht.

Uw opmerkingen en reacties zullen hieronder puntsgewijs worden behandeld en uw vragen naar aanleiding van de teksten in de verordeningen en beleidsregels zijn, voorzien van een antwoord, opgenomen in de bijlage.

Algemeen

In het algemeen merkt u het belang van preventie op, mist u het evaluatieve aspect en vraagt u naar de besparings- of bezuinigingsmogelijkheden. Met u onderschrijven wij het belang van preventie. Dit is ook de reden dat wij inzetten op het versterken van algemene voorzieningen waar juist de op preventie gerichte activiteiten plaatsvinden. We willen zo veel mogelijk voorkomen dat inwoners aangewezen raken op maatwerkvoorzieningen. In de verordeningen en beleidsregels zijn regels opgenomen met betrekking tot het verstrekken van de maatwerkvoorzieningen als algemene voorzieningen en ondersteuning en zorg uit het sociale netwerk geen goede oplossing meer bieden voor de problemen die inwoners ondervinden. Het bieden van een vangnet (zoals de maatwerkvoorzieningen zijn) moet met waarborgen zijn omkleed en gaat gepaard met rechten en verplichtingen die volstrekt helder moeten zijn. Vandaar de uitgebreide regelgeving als het gaat om maatwerkvoorzieningen.

Voor wat betreft het compleet vernieuwen van de verordeningen en beleidsregels zijn wij niet over één nacht ijs gegaan. In overleggen met wijkcoaches, Wmo-consulenten, consulenten zorg, juridisch medewerkers, contractmanagers en adviseurs is gebleken dat in de verordeningen en beleidsregels meer concrete eisen en criteria moeten worden opgenomen om onder andere misverstanden met inwoners en zorgaanbieders te voorkomen en om meer rechtszekerheid te kunnen bieden. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat de kwaliteit van de zorg, of deze nu wordt geleverd in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget, van hoog niveau is.

De criteria en eisen die worden gesteld aan verstrekkingen in de vorm van een persoonsgebonden budget zijn daarom gelijkgetrokken met die van verstrekkingen in natura. Los van dit evaluatieve aspect, monitoren we periodiek het gebruik van voorzieningen door onze inwoners alsmede de omvang en duur. Op basis van de gegevens uit deze monitor wordt gekeken naar mogelijkheden om de voorzieningen anders te organiseren (bijvoorbeeld in de vorm van algemene voorzieningen). Daarnaast voeren we elk jaar cliëntervaringsonderzoeken uit naar de uitvoering van de Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning.

Door het vernieuwen van de verordeningen en beleidsregels waarin de criteria, kwaliteits- en integriteitseisen zijn aangescherpt, door het aanpassen van het indicatieproces en het versterken van de algemene voorzieningen, verwachten wij meer grip te krijgen en te houden op de kosten die gepaard gaan met het verstrekken van voorzieningen. De aanscherping in het indicatieproces betreft de uitbreiding van het aantal indicaties dat standaard aan een juridisch medewerker of contractmanager moeten worden voorgelegd. Deze uitbreiding brengt, zoals vermeld in het Maatregelenplan 2, meerkosten met zich mee. De verwachte besparing is echter hoger dan deze meerkosten. Het is, zoals u zelf terecht opmerkt, niet goed mogelijk om financiële effecten toe te schrijven aan de gewijzigde regelgeving. Juist de combinatie van maatregelen, waarbij de kwaliteit van de geboden ondersteuning en zorg voor onze inwoners voorop blijft staan, moet zorgen voor meer evenwicht tussen de uitgaven in inkomsten in het sociale domein.

Naast concrete vragen over de beleidsregels jeugdhulp die in de bijlage bij deze brief worden beantwoord spitst uw advies zich vervolgens toe op ondersteuning van mantelzorgers, verstrekking in de vorm van een persoonsgebonden budget en de duur van de toekenning. Uw suggesties met betrekking tot tekstuele aanpassingen zijn door ons overgenomen (zie bijlage).

Mantelzorg

Ten aanzien van ondersteuning mantelzorg heeft u op 15 mei tijdens het overleg opgemerkt dat deze vorm van ondersteuning ondergesneeuwd dreigt te raken en dat dat zich slecht verhoudt tot het terugdringen van de uitgaven voor zorg en ondersteuning. U stelt dat alleen mantelzorgers die overbelast dreigen te raken nog in aanmerking komen voor ondersteuning. In het verlengde van deze opmerking ligt ook uw reactie in het advies van 28 mei over dreigende overbelasting van ouders die hun kinderen verzorgen.

Allereerst willen we opmerken dat wij zeer veel waardering hebben voor de zorg en ondersteuning die mantelzorgers hun naasten op basis van vrijwilligheid bieden. We willen geenszins de suggestie wekken dat mantelzorgondersteuning alleen toegankelijk is voor mantelzorgers die overbelast dreigen te raken. Juist het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers is onze insteek; dit geldt ook voor ouders die hun kinderen verzorgen en meer dan de gebruikelijke hulp moeten verlenen. Daarom hebben we in artikel 3.1.4. ook opgenomen dat mantelzorg geheel vrijwillig is en niet kan worden afgedwongen en dat we bij mantelzorg uitgaan van de draagkracht en draaglast van de mantelzorger zoals deze door de mantelzorger zelf wordt ervaren. Voor mantelzorgers die meer dan gebruikelijke hulp bieden, kan in Almelo ondersteuning en zorg in de vorm van een persoonsgebonden budget worden aangevraagd.

De mantelzorgondersteuning gericht op het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers zal de komende periode verder worden ingevuld. Naast het bieden van onder andere emotionele ondersteuning en het bieden van respijtzorg (in de vorm van dagbesteding en kortdurende opvang) willen wij samen met u en het Steunpunt Mantelzorg kijken naar andere effectieve vormen van mantelzorgondersteuning als alternatief voor de huishoudelijke hulp toelage.

Persoonsgebonden budget

In uw advies geeft u aan de adviestaak van Per Saldo voor budgethouders op te willen laten nemen in de beleidsregels. Deze suggestie nemen wij niet over. Niet omdat wij geen sympathie zouden hebben voor deze organisatie maar omdat het opnemen van organisaties in de beleidsregels onbedoeld kan leiden tot extra wijzigingen in de regelgeving als de organisatie van naam verandert of de activiteiten staakt. In de beleidsregels noemen we dan ook niet de organisaties die in opdracht van ons de algemene voorzieningen vorm geven of de door ons gecontracteerde aanbieders die zorg en ondersteuning mogen leveren.

Dit is ook de reden om Almelo Sociaal niet expliciet te noemen in de beleidsregels als uitvoeringsorganisatie voor onafhankelijke cliëntondersteuning.

U vraagt in uw advies in de beleidsregels jeugdhulp de mogelijkheid op te nemen om een hogere vergoeding dan het wettelijk minimumloon te bieden aan informele aanbieders die voldoen aan alle kwaliteitseisen. Hoewel wij begrip hebben voor uw verzoek willen we deze mogelijkheid niet opnemen in de beleidsregels. We willen voorkomen dat financiële motieven een te grote rol gaan spelen in de verzorging en ondersteuning van naasten. Een juiste balans in de vergoeding van een informele aanbieder zorgt er voor dat er geen ongewenste druk kan gaan ontstaan van verzorger op verzorgende (en andersom) om de zorg te moeten blijven verlenen, ook als één van beiden daar grote moeite mee heeft. Indien gewenst moet degene die op zorg en ondersteuning is aangewezen, kunnen wisselen van zorgverlener. Dit wordt lastiger naarmate de vergoeding aan de informele aanbieder hoger is en de informele aanbieder voor zijn of haar inkomen ook nog volledig zou zijn aangewezen op alleen diegene die hij of zij verzorgt.

Indicatie duur

In uw advies vraagt u aandacht voor de termijn waarvoor een beschikking geldt. De duur waarvoor een voorziening wordt toegekend is maatwerk. Dit betekent dat per inwoner bekeken wordt welke voorziening in welke omvang en voor welke duur deze toegekend moet worden. In de beleidsregels is hierin reeds voorzien.

Als u naar aanleiding van onze reactie op uw advies nog aanvullende vragen of een aanvullende reactie heeft dan verzoeken wij u contact op te nemen met de heer M. van Brink. Hij is bereikbaar op telefoonnummer 06 – 55429647.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris,

de burgemeester,

F.W. van Ardenne

A.J. Gerritsen

Bijlage Reactie op vragen en opmerkingen Wmo-adviesraad

Tijdens het overleg met de Wmo-adviesraad op 15 mei 2019 over de nieuwe verordeningen en beleidsregels en in het advies van 28 mei 2019 zijn vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de lokale regelgeving. Veelal betreft het een vraag om uitleg. Vragen en opmerkingen die een nadere uitleg of reactie behoeven, worden voor de volledigheid hieronder behandeld. In cursief staat uw vraag of opmerking, daaronder (niet-cursief) onze reactie.

Algemeen

Wij constateren twee tegenstrijdige opvattingen van uw kant ten aanzien van de teksten:

- 1 Teksten zijn te uitgebreid; zijn er niet te veel criteria en voorwaarden opgenomen en hoe denkt de gemeente dan hierop te gaan controleren?*
- 2 De uitgebreide uitleg van de regels en het opnemen van criteria en voorwaarden is positief want biedt daardoor handvatten voor de controle op de kwaliteit van de voorzieningen.*

De teksten zijn inderdaad uitgebreid. Wij denken hiermee veel duidelijkheid voor zowel de inwoners als voor de coaches te creëren. Dit maakt het gesprek over de in te zetten zorg makkelijker en het biedt de inwoner meer rechtszekerheid (omdat ze beter weten waar ze aan toe zijn).

Veel criteria kunnen aan de voorkant getoetst worden, zoals het zorgplan, PGB check, eisen aan de zorgverlener etc. Andere criteria worden achteraf getoetst bijvoorbeeld bij vastgestelde onrechtmatigheden door SRT of tijdens evaluaties met de coach, etc..

Verordeningen Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp

Persoonsgebonden budget

Ten aanzien van de Verordening Jeugdhulp wordt opgemerkt dat de toelichting op het gehanteerde percentage voor het persoonsgebonden budget (t.o.v. van het tarief van voorzieningen die in natura worden verstrekt) onduidelijk is; er lijken verschillende percentages te worden genoemd (15% en 20%) als onderbouwing voor het lager vaststellen van het pgb-tarief.

Wij hebben dit aangepast.

Verder wordt nog aangegeven dat het 100% tarief niet is opgenomen, ook niet voor die aanbieders die voldoen aan alle criteria om ook als aanbieder van zorg in natura te worden aangemerkt. Mag voor deze aanbieders wel een lager tarief worden vastgesteld?

Deze aanbieders hebben zelf gekozen om niet met de aanbesteding mee te doen en komen daardoor niet op 100%. Het PGB moet voldoende toereikend zijn zodat de cliënt passende zorg kan inkopen.

Artikel 5.5 Verordening Jeugdhulp (regelt het pgb als hulp wordt geleverd door sociaal netwerk) lijkt in tegenspraak met artikel 6.3 uit de Beleidsregels Jeugdhulp. Er wordt gevraagd om een verduidelijking van de regelgeving op dit punt.

De teksten zijn niet tegenstrijdig. Hierbij leggen we graag uit waarom dat niet het geval is. Artikel 5.5, lid 1 en 2 gaat over het vaststellen van de ondersteuningsbehoefte van de cliënt. Het gaat om een inhoudelijk vraagstuk met betrekking tot beperkingen van de cliënt in vergelijking met andere kinderen van dezelfde leeftijd zonder beperkingen. Artikel 6.3 van de beleidsregels gaat over de vorm van ondersteuning. Het gaat hierbij over de voorwaarden en criteria op basis waarvan wel of geen pgb verstrekt kan worden. De ondersteuningsbehoefte is op dat moment al vastgesteld. Het gaat dus om inhoud (artikel 5.5 verordening) versus vorm van ondersteuning (artikel 6.3 beleidsregels).

Verordening en beleidsregels Wmo

In beleidsregels maatschappelijke ondersteuning wordt bij het collectief vervoer uitsluitend gesproken over het mee mogen nemen van een blindengeleidehond. Omdat er ook voor mensen met een andere beperking dan een visuele handicap gebruik wordt gemaakt van hulphonden, wordt de suggestie gedaan om blindengeleidehond te vervangen door de meer algemene term hulphond.

Deze suggestie is verwerkt in de beleidsregels.

Verordening en beleidsregels Jeugdhulp

Ten aanzien van de bladzijden 43 t/m 51 (artikel 4.32 e.v.) van de beleidsregels wordt opgemerkt dat deze slecht leesbaar zijn door een combinatie van factoren: betreft een droge opsomming met veel niet toegelichte afkortingen en veel taalfouten. Bovendien is er sprake van een stijlbreuk ten opzicht van de bladzijden voor blz. 43 en de bladzijden na blz. 51. Geadviseerd wordt nog een keer kritisch te kijken naar de redactie van de betreffende beleidsregels.

Wij begrijpen dat dit inderdaad anders leest. Dit komt doordat op deze bladzijden de criteria zijn beschreven van de inkoop. Om geen misverstanden te laten ontstaan en voor de volledigheid hechten wij er waarde aan om de tekst uit de contracten en de beleidsregels volledig op elkaar te laten aansluiten. De teksten zijn voor wat betreft taalfouten, opbouw en afkortingen aangepast.

Gevraagd wordt om een nadere toelichting op de volgende begrippen in de beleidsregels Jeugdhulp en dan specifiek het verduidelijken van het onderscheid:

- *Voorliggende voorziening, algemene voorziening en maatwerkvoorziening waarbij gevraagd wordt om voorbeelden van voorzieningen die onder deze begrippen vallen en waar preventieve voorzieningen onder geschaard worden*
 - Een voorliggende voorziening is een voorziening op grond van een andere wetgeving. Denk hierbij aan ondersteuning op grond van de Zorgverzekeringswet, Wet langdurige zorg, samenwerkingsverband of school die ondersteuning op school vergoedt.
 - Een algemene voorziening is een voor iedereen vrij toegankelijke voorziening. Denk hierbij aan een verlengde schooldag, kindercoach en vroeg- en voorschoolse educatie.
 - Een maatwerkvoorziening is specialistische zorg verleend door een (professionele) zorgverlener, welke alleen toegankelijk is met een beschikking van de gemeente.

Wij hebben dit onderscheid verduidelijkt in de regelgeving.

- *Crisishulp, spoedhulp en reguliere hulp waarbij gevraagd wordt om afhandelingstermijnen tussen melding, aanvraag voorzieningen en de inzet van de voorziening en wie bij de indicatiestelling is/wordt betrokken.*

De reguliere termijnen tussen de melding en de afronding van het onderzoek bedraagt 6 weken. De cliënt kan dan een aanvraagformulier indienen en dan dient er binnen 2 weken een beschikking opgesteld te worden.

Bij de inzet van spoed- of crisishulp kan de ondersteuning direct na de melding worden ingezet als de situatie daarom vraagt. Het ondersteuningsplan en de beschikking worden dan gemaakt als de spoed/crisishulp reeds is ingezet.

Omdat een deel van deze begrippen ook terugkomt in de Wmo, moet ook bekeken worden of een nadere toelichting in de Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning noodzakelijk is.

Dit is bekeken en verwerkt in de definitieve teksten.

In het advies van 28 mei 2019 worden vervolgens nog de volgende vragen gesteld:

Wat is een sociaal wijkgebouw en heeft dit betrekking op de pilot wijken?

Dit heeft inderdaad betrekking op de pilot. In deze pilot willen we dichterbij de inwoners de beoordeling van de benodigde ondersteuning en inzet van voorzieningen organiseren. Dit doen we vanuit een sociaal wijkgebouw.

Waarom is er niet gekozen voor een centraal meldpunt en is er voor professionals een apart nummer beschikbaar voor acute gevallen?

Eén centraal meldpunt past niet goed bij een wijkgerichte aanpak. Voor professionals (bijvoorbeeld huisartsen en medewerkers van Veilig Thuis Twente) is er een apart nummer beschikbaar om snel te kunnen overleggen.

Waarom is de duur van de behandeling in de basis GGZ gesteld op maximaal 1000 minuten?

Hier is sprake van een vastomlijnd product waar ook al voor 2015 een limiet was gesteld van 1000 minuten. Overigens kan hiervan in incidentele gevallen gemotiveerd worden afgeweken.

Gebruikt de gemeente voor de gunning van opdrachten onafhankelijke kwaliteitstoetsen?

Bij de aanbesteding van de voorzieningen moet de aanbieder HKZ of ISO gecertificeerd zijn (of daarmee gelijkwaardig). Onderdeel van deze certificering is dat de aanbieder een externe kwaliteitstoets laat plaatsvinden. Wij schrijven niet specifiek een methode voor voor deze kwaliteitstoets.

Wie bepaalt of een individuele voorziening passend is?

Dit wordt bepaald door de coach of consulent aan de hand van het gesprek met de jeugdige en/of de ouders/wettelijk vertegenwoordiger en na onderzoek waaruit de ondersteuningsbehoefte blijkt. Op basis hiervan wordt beoordeeld welke ondersteuning of zorg passend is en of dit geboden kan worden door een gecontracteerde aanbieder.